

LATVIJAS REPUBLIKAS UZŅĒMUMU REĢISTRS

Pērses ielā 2, Rīgā, LV-1011 Reģ.:Nr.90000270634·Tālr. (371) 6 7031 703, fakss (371) 6 7031 793
e-pasts: info@ur.gov.lv, www.ur.gov.lv

Rīgā

Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra Konsultatīvās padomes sēdes PROTOKOLS Nr. 1

04.12.2013.

Sanāksmi vada:

Uzņēmumu reģistra galvenā valsts notāre

Guna Paidere

Piedalās:

Uzņēmumu reģistra Konsultatīvās padomes locekļi:

Komerclikuma projekta izstrādes grupas vadītājs

Aigars Strupišs

Zvērināts advokāts

Aivars Lošmanis

Latvijas Patentpilnvaroto asociācija

Brigita Tērauda

Sertificēto maksātspējas procesa administratoru asoc.

Uldis Apsītis

Latvijas komercbanku asociācija

Ketija Tola

Biznesa augstskola „Turība”

Ivars Kronis

Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera

Jānis Endziņš

Latvijas zvērinātu advokātu padome

Santa Glāzniece

Latvijas Juristu biedrība

Aivars Borovkovs

Latvijas Darba devēju konfederācija

Ilze Bišofa

Latvijas Tirgotāju asociācija

Austris Kalniņš

Uzņēmumu reģistra darbinieki:

Galvenā valsts notāra vietnieks juridiskajos jautājumos

Sandis Karelis

Pieaicinātie eksperti:

SIA „Lursoft IT” valdes locekle

Daiga Kiopa

Tieslietu ministrija

Dagnija Palčevska

Tieslietu ministrija

Baiba Lielkalne

Tieslietu ministrija

Jekaterina Macuka

Tieslietu ministrija

Evija Kreišmane

Protokolē:

Uzņēmumu reģistra Juridiskās nodaļas juriskonsulte

Jūlija Lukjanova

Sanāksmi sāk plkst. 15:00

Guna Paidere atklāj sēdi un informē klātesošos par darba kārtībā esošajiem jautājumiem:

1. Informācija par Uzņēmumu reģistra darbību 2013.gadā.
2. Vai Uzņēmumu reģistram ir jābūt mehānismam reģistrācijas „iesaldēšanai”, ja saņemta informācija par reģistrējamo ziņu iespējamu neatbilstību faktiskajiem apstākļiem?

1.§

Informācija par Uzņēmumu reģistra darbību 2013.gadā

Guna Paidere prezentē Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra (turpmāk – Reģistrs) paveikto līdz šā gada decembrim un būtiskākos Reģistra darbības rādītājus.

2. §

Vai Uzņēmumu reģistram ir jābūt mehānismam reģistrācijas „iesaldēšanai”, ja saņemta informācija par reģistrējamo ziņu iespējamu neatbilstību faktiskajiem apstākļiem?

Guna Paidere aicina Sandi Kareli ziņot par otro darba kārtības jautājumu - vai Reģistram ir jābūt mehānismam reģistrācijas „iesaldēšanai”, ja saņemta informācija par reģistrējamo ziņu iespējamu neatbilstību faktiskajiem apstākļiem.

Sandis Karelis iepazīstina ar otro darba kārtības jautājumu.

Pašlaik, ja Reģistrā saņemti paziņojumi par iespējamo dokumentu neatbilstību patiesībai, piemēram, ka sapulce nav notikusi vai arī attiecīgā persona nav parakstījusi Reģistrā iesniegto dokumentu, Reģistrs tos pārsūta kompetentajām tiesībsargājošām iestādēm vai iesaka risināt pušu savstarpējos strīdus tiesā. Ņemot vērā likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru” 14.panta otro daļu, Reģistra kompetencē neietilpst komersanta lēmuma pieņemšanas faktisko apstākļu pārbaude. Protams, grozījumi Komerclikumā, kas spēkā stājās šā gada 1.jūlijā un nosaka parakstu notariālu apliecināšanu Reģistrā iesniedzamajiem komersantu dokumentiem, lielā mērā risina minēto situāciju, taču joprojām pastāv strīdus gadījumi par reģistrā iesniegtajiem dokumentiem. Tādēļ Reģistrs piedāvā priekšlikumu veikt grozījumus normatīvajos aktos, nosakot, ka Reģistrs ir tiesīgs „iesaldēt” strīdus situāciju līdz tās atrisināšanai, proti, saņemot iesniegumu par iespējamu dokumentu neatbilstību patiesībai, neregistrēt izmaiņas attiecīgā reģistra ierakstos. Tas tiktu nodrošināts, pagarinot lēmuma pieņemšanas termiņu vai arī piemērojot nodrošinājuma līdzekli. Iesaldējot lēmuma pieņemšanu, tiktu panākta ātra reakcija, nepieļaujot nepatiesu ziņu reģistrāciju reģistrā, kamēr persona vērsas tiesībsargājošās iestādēs vai tiesā, kā arī netiktu reģistrēti vienlaicīgi saņemti savstarpēji pretrunīgi pieteikumi, kā arī tiktu nodrošināta reakcija uz citiem iesniegumiem saistībā ar nepatiesi iesniegtām ziņām Reģistrā. Protams, ir arī problēmjautājumi, piemēram – uz cik ilgu laiku būtu jāpagarina lēmuma pieņemšanas termiņš un – pēc cik ilga laika jāizskata dokumenti, ja attiecīgā persona tomēr nav vērsusies tiesā vai tiesībsargājošās iestādēs.

Aivars Borovkovs uzskata, ka preventīvos pasākumus minēto problēmu novēršanai varētu veikt jau pirms reģistrācijas. Piemēram, jau pirms dokumentu iesniegšanas Reģistrā varētu paziņot Reģistram, ka iespējami pārkāpumi, piemēram, sapulces norisē. Tad Reģistram būtu jāuzņemas sapulces sasaukšana un vadīšana. Tas, protams, būtu maksas pakalpojums.

Aivars Lošmanis norāda, ka Reģistrs jau nodrošina sapulču sasaukšanu, ja sapulci nesasauc tās personas, kurām ir likumā noteikts pienākums to sasaukt.

Atzīmē, ka reģistrācijas iesaldēšanas institūts jau pastāv citās valstīs, piemēram, Šveicē. Reģistra iestāde Šveicē, saņemot pieteikumu, sniedz citām personām iespēju iesniegt iebildumus par reģistrācijas veikšanu. Iebildumi pat var būt formāli un tos nav nepieciešams pamatot. Reģistra iestāde, saņemot iebildumus, dod 10 dienu laiku, lai iebildumu iesniedzējs varētu iesniegt prasības pieteikumu tiesā. Iesaldēšana tiesā savukārt transformējas prasības nodrošinājumā. Nodrošinājums ir spēkā uz tiesvedības laiku, kas nozīmē, ka reģistrācija netiek veikta. Tiesa spriedumā norāda, kādas darbības jāveic reģistra iestādei (proti, reģistrēt vai neregistrēt).

Savukārt, ja 10 dienu laikā prasību neceļ, tad reģistra iestāde noņem iesaldējumu un veic reģistrāciju.

Lai gan Latvijā Civilprocesa likums jau šobrīd paredz, ka tiesa var piemērot pagaidu nodrošinājuma līdzekli, taču tas nav efektīvs mehānisms, jo Reģistrs izdara ierakstu un tādējādi prettiesiskas darbības jau ir notikušas.

Uzskata, ka Šveices modeli ir iespējams ieviest Latvijā. Lai gan tas, iespējams, ir birokrātiski, tomēr tas novērsīs faktiskajiem apstākļiem neatbilstoša ieraksta izdarīšanu reģistros un tādējādi tiks nodrošināta lielāka ierakstu publiska ticamība. Vērš uzmanību, ka pašreizējie reģistrācijas termiņi ir pārāk īsi, lai pagūtu iesniegt iebildumus.

Jānis Endziņš uzskata, ka reģistrācijas iesaldēšana ir nepieciešama. Reģistram būtu jāiesaldē reģistrācija uz tik ilgu laiku, cik ir nepieciešams, lai tiesa izlemtu par lietas ierosināšanu un prasības nodrošinājuma līdzekļa piemērošanu.

Norāda, ka, ja pastāv strīds, tad lēmuma pieņemšanas ātrumam nav būtiskas nozīmes un reģistrācijas iesaldēšana uz laiku ir atbalstāma.

Norāda, ka būtu jābūt informācijas apmaiņai starp Reģistru un zvērinātu notāru, lai pārbaudītu, vai tiešām zvērināts notārs ir apliecinājis parakstu. Tas izslēgs iespējamību, ka zvērināta notāra paraksts uz Reģistrā iesniegtajiem dokumentiem ir viltots.

Aivars Lošmanis, Aigars Strupiņš uzskata, ka reģistrācijas iesaldēšanai jābūt saistītai ar tām būtiskāko kategoriju lietām, ko saskaņā ar Civilprocesa likumā noteikto skata Jelgavas tiesa. Uzskata arī, ka būtu jāatsakās no reģistrācijas veikšanas vienas dienas laikā, kā tas ir šobrīd, samaksājot lielāku valsts nodevu. Ir iespējama situācija, kad dokumenti tiek iesniegti īsi pirms plkst.17:00 un reģistrācijas lēmums tiek pieņemts nākamās dienas rītā plkst. 9:00. Tādējādi ieinteresētai personai nav laika noreagēt un iesniegt iebildumus par reģistrāciju. Ieviešot minēto regulējumu, termiņam izmaiņu reģistrācijas lēmuma pieņemšanai komersantiem būtu jābūt trīs darbdienas, nevis viena darbdiena.

Daiga Kiopa vērš uzmanību, ka trīs dienu termiņa paredzēšana lēmuma pieņemšanai varētu būt nesamērīga attiecībā uz maziem uzņēmumiem, kur ir viens dalībnieks, kas reizē ir arī valdes loceklis. Piekrīt, ka starp pieteikuma iesniegšanu un lēmuma pieņemšanu ir jābūt vienai dienai.

Jekaterina Macuka uzskata, ka reģistrācijas iesaldēšana būtu jāattiecinā uz visiem tiesību subjektiem, ņemot vērā, ka strīdi rodas arī, piemēram, biedrības biedru starpā. Iesaldēšana arī novērsīs bažas un pārmetumus Reģistram, ka, balstoties uz patiesībai neatbilstošiem apstākļiem, Reģistrs pieņem lēmumu.

Vērš uzmanību, ka saskaņā ar Administratīvā procesa likumā noteikto, lēmuma pagarināšanas maksimālais termiņš ir četri mēneši. Tādējādi rīcībai no tiesas puses jābūt ātrai. Savukārt, lai Reģistrs uzzinātu par pieteikuma iesniegšanu tiesā, ir jānodrošina iespēju Reģistram no tiesas saņemt attiecīgo informāciju.

Dagnija Palčevska uzskata, ka reģistrācijas iesaldēšana būtu pieļaujama ne ilgāk par mēnesi, kura laikā ieinteresētās personas varētu vērsties Jelgavas vai Vispārējās jurisdikcijas tiesā. Termiņam jābūt vienlaicīgi īsam, lai novērstu gadījumus, kad situācijas iesaldēšanu izmantotu ļaunprātīgi, un pietiekamam, lai sagatavotu prasības pieteikumu, nogādātu to tiesā un tiesa varētu izlemt par tā pieņemšanu.

Sandis Karelis lūdz ekspertu viedokli, vai bijušajam valdes loceklim ir tiesības apstrīdēt Reģistra valsts notāra lēmumu, ar kuru tiek veikts ieraksts par jaunu valdes locekļu iecelšanu, pamatojoties uz dalībnieku sapulces lēmumu.

Aivars Lošmanis norāda, ka šādu tiesību bijušajiem valdes locekļiem nav. Tas nav tieši pateikts judikatūrā, bet to var izsecināt no Senāta lēmumiem. Vienā lēmumā Senāts norādījis, ka šo instrumentu akciju sabiedrības padomes locekļi nevar izmantot savās interesēs, proti, nevar atsaukties uz sapulces sasaukšanas pārkāpumiem, lai panāktu savu atjaunošanu amatā. Tās ir sabiedrības tiesības – atbrīvot padomes locekļus no amata.

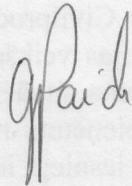
Austris Kalniņš norāda, ka Eiropas Komisija piedāvā meklēt dažādus ārpusstiesas strīdu risināšanas mehānismus, jo tiesvedība ir dārga un arī ilga. Piemēram, ar strīdu risināšanu varētu nodarboties privāti veidojumi. Iespējams, strīdu risināšanā būtu jāņem vērā minētās tendences. Piemēram, Reģistrā varētu izveidot strīdu izskatīšanas komisiju pēc līdzības ar Iepirkumu uzraudzības birojā esošo. Strīdu izskatīšanas komisijas lēmumus varētu pārsūdzēt tiesā.

Ketija Tola vērš uzmanību, ka pastāv šaubas, ka Reģistra strīdu izskatīšanas komisijas lēmumi varētu būt saistoši pusēm. Turklāt jau šobrīd puses var vienoties par strīdu risināšanu šķīrējtiesā.

Guna Paidere secina, ka konceptuāli šāds ierosinājums ir atbalstāms un, lai to virzītu tālāk, Reģistrs sadarbībā ar Tieslietu ministriju turpinās izstrādāt priekšlikumus normatīvo aktu grozījumiem.

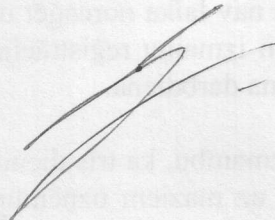
Sanāksmi slēdz plkst. 16:30

Sanāksmes vadītāja

G.Paidere

Protokoliste

J.Lukjanova